

INSTRUKCJA O TWORZENIU I FUNKCJONOWANIU INSTYTUCJI NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO W DIECEZJI LEGNICKIEJ

I. WPROWADZENIE

1. ZNACZENIE INSTYTUCJI NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO

Instytucje nauczania i wychowania katolickiego dają wyjątkową i niezwykłą szansę szerzenia Ewangelii wśród młodego pokolenia, rodziców oraz innych osób dorosłych. Kościół w nauczaniu poświęca bardzo wiele uwagi tym placówkom, widząc w nich ważną drogę wypełniania misji powierzonej przez Chrystusa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu” (Mk 16,15). Zadanie to jest niezwykle ważne zwłaszcza teraz, w okresie rozprzestrzeniania się ideologii liberalnych w sferze kulturowo-mentalnej. Następuje systematyczny odwrót od tradycji i uznawanych wartości w imię promocji relatywizmu poznawczego i moralnego.

Z uwagi na wieloaspektowość tego zadania, wielką odpowiedzialność za jego prawidłową realizację oraz efektywność, działania te powinny być skoordynowane oraz oparte na jasnych i powszechnie przyjętych zasadach.

2. INSTYTUCJE NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO W DIECEZJI LEGNICKIEJ

Dla rozwoju wiary i troski o chrześcijańską tożsamość nauczycieli i wychowanków niezmiernie ważne jest stworzenie takich warunków kształcenia, które umożliwiłyby pogłębianie wiary i katolicką formację uczniów i studentów. W tym celu konieczne staje się tworzenie jak naj-

większej liczby przedszkoli oraz szkół katolickich na terenie diecezji, promowanie już istniejących oraz zachęcanie absolwentów katolickich szkół ponadgimnazjalnych do podejmowania studiów na wyższych uczelniach katolickich w Polsce. Ważnym postulatem jest tworzenie katolickich szkół z oddziałami integracyjnymi dla uczniów niepełnosprawnych.

W diecezji legnickiej funkcjonuje szereg instytucji, w których jednym z istotnych zadań statutowych jest również kształcenie katolickie i to w różnym wymiarze. Do instytucji tych zalicza się:

- a) przedszkola,
- b) szkoły podstawowe,
- c) gimnazja,
- d) szkoły ponadgimnazjalne,
- e) ośrodki oświaty pozaszkolnej (np. świetlice parafialne),
- f) domy dziecka,
- g) warsztaty terapii zajęciowej,
- h) Diecezjalny Instytut Muzyki Kościelnej,
- i) Diecezjalne Centrum Edukacyjne,
- j) Wyższe Seminarium Duchowne,
- k) Papieski Wydział Teologiczny,
- l) Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Organem prowadzącym w/w instytucje są osoby fizyczne i prawne związane z Kościołem katolickim.

3. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO

Podstawę formalno-prawną funkcjonowania tych instytucji określa prawo państwowe, statuty zatwierdzone przez biskupa legnickiego, zasady katolickiej nauki społecznej oraz Statut Rady Szkół Katolickich.

Instytucje nauczania i wychowania katolickiego mają do wykonania niezwykle odpowiedzialne zadania zarówno w odniesieniu do laikatu (edukacja, wychowanie, formacja duchowa), jak i do duchowieństwa (formacja duchowa, rozwijanie osobowości, ustawiczne doskonalenie i formacja stała).

4. CELE INSTYTUCJI NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO

Celem instytucji nauczania i wychowania katolickiego jest przekazywanie pełnej wiedzy religijnej, w oparciu o naukę Kościoła katolickiego, propagowanie chrześcijańskich kryteriów wartości i poszanowania autentycznej wolności religijnej w myśl zasady personalizmu chrześcijańskiego – do odpowiedzialności za siebie i za innych oraz za dobro wspólne w życiu rodzinnym i społecznym. Wszelkie działania opierają się na trzech filarach: rozum, wiara, miłość.

5. ROZWÓJ SIECI INSTYTUCJI NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO

Mając na względzie stojące wyzwania i potrzeby społeczne, wskazane jest podjęcie wszelkich starań, aby w każdej większej parafii, zwłaszcza w miastach, funkcjonowała przynajmniej jedna szkoła katolicka i przedszkole. Odpowiedzialność za to dzieło ponoszą wszyscy członkowie Kościoła. Szkoły te mają być otwarte dla każdego, również dla osób niewierzących lub wyznających inną religię, pod warunkiem, że zobowiążą się one do respektowania zasad obowiązującego statutu oraz pełnego uczestnictwa w realizowanych programach z poszanowaniem ich wolności sumienia i wyznania poza szkołą.

Zgodnie z nauczaniem Kościoła, proboszcz, rodzice katolicy i inne osoby odpowiedzialne za wychowanie mają obowiązek popierania, wspomagania i propagowania szkół katolickich (zob. DWCH 5-9, KPK kan. 793-795).

II. ZASADY WYCHOWAWCZE OBOWIĄZUJĄCE W PLACÓWKACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO

1. WZORCE I PRZYKŁADY

Najważniejszym wzorcem dla każdego człowieka jest Jezus Chrystus. W przypadku szkół katolickich wzorec ten jest systematycznie kulturowany. Przykłady realizacji w codziennych zadaniach tego wzorca należy zaczerpnąć z życia świętych, przede wszystkim z życia Najświętszej Maryi Panny, ale również świętych Polaków. Do ważnych przykładów

należą np. św. Stanisław Kostka, bł. ks. Jerzy Popiełuszko, bł. papież Jan Paweł II czy bł. Karolina Kózkówna. Następnie przykładami są osoby, które wiernie służą lub służyły Ojczyźnie, np. sługa Boży kard. August Hlond, sługa Boży kard. Stefan Wyszyński.

2. RELACJE INTERPERSONALNE

Relacje interpersonalne na linii wykładowcy – wykładowcy, wykładowcy – słuchacze, wykładowcy/słuchacze – kadra kierownicza, szkoła katolicka – rodzice uczniów, podmioty szkoły katolickiej – władza duchowna, powinny być oparte na Ewangelii, szczególnie na zasadach wzajemnej miłości, empatii, szacunku dla każdego człowieka, wzajemnej odpowiedzialności za siebie i innych, budowaniu więzi z Kościołem, parafią i diecezją, na wzajemnym zaufaniu i otwartości oraz respektowaniu prawa do poszanowania wolności sumienia.

3. PRAWA I OBOWIĄZKI UCZNIĄ

Do obowiązków ucznia należy:

- a) kierowanie się w życiu zasadami Kościoła katolickiego,
- b) dawanie swoim zachowaniem i postawą w szkole i poza nią świadectwa przynależności do wspólnoty Kościoła katolickiego,
- c) dbanie o rozwój duchowy,
- d) dbanie o dobre imię szkoły, regularne i punktualne uczęszczanie na lekcje i zajęcia pozalekcyjne, systematyczne odrabianie prac domowych i rzetelne przygotowywanie się do zajęć szkolnych itp.,
- e) branie udziału w religijnym życiu szkoły (codzienna modlitwa poranna, szkolne Msze św., szkolne nabożeństwa Drogi Krzyżowej w Wielkim Poście, rekolekcje itp.),
- f) kształtowanie postawy prawdomówności, uczciwości, wrażliwości na potrzeby innych,
- g) otaczanie opieką młodszych i słabszych,
- h) szanowanie pracy własnej, rodziców i innych,
- i) przestrzeganie zasad obowiązujących w szkole.

Uczeń ma prawo do:

- a) znajomości: statutu szkoły, obowiązujących w szkole regulaminów, obowiązujących programów nauczania i wychowania, wymagań dotyczących sposobów oceniania jego wiedzy i umiejętności, dokładnego terminu prac klasowych i sprawdzianów,
- b) wyrażania wychowawcom opinii dotyczących szkoły,
- c) korzystania z zajęć pozalekcyjnych wg dokonanego wyboru oraz do korzystania z pomieszczeń i urządzeń szkoły,
- d) opieki nad jego zdrowiem fizycznym, psychicznym i umysłowym,
- e) poszanowania jego godności osobistej.

4. PRAWA I OBOWIĄZKI NAUCZYCIELA

Szczególną odpowiedzialność w każdej z instytucji nauczania i wychowania katolickiego posiadają powołani do tego nauczający. Powołanie to wymaga szczególnych przymiotów umysłu i serca, jak najstaranniejszego przygotowania i ciągłej gotowości do odnowy i dostosowania się. Wspólnym zadaniem dla każdej instytucji nauczania i wychowania katolickiego jest stała troska o formację i podnoszenie kwalifikacji kadry nauczającej.

Do obowiązków nauczyciela należy:

- a) realizowanie zadań wynikających z nauczanego przedmiotu i czynności dodatkowych przydzielonych przez dyrektora szkoły, punktualny, regularny i aktywny udział w radach pedagogicznych, wewnątrzszkolnym doskonaleniu nauczycieli, spotkaniach z rodzicami, przebywanie wśród uczniów podczas wszystkich przerw międzylekcyjnych (wg harmonogramu), przestrzeganie statutu szkoły, regulaminu szkoły i innych regulaminów,
- b) angażowanie się w życie szkoły jako szkoły katolickiej (świadczenie życia Ewangelią, Msze św., modlitwa, udział w uroczystościach szkolnych o charakterze religijnym i patriotycznym, życie sprawami szkoły i utożsamianie się z nią jako szkołą katolicką),
- c) wychowywanie uczniów w duchu nauczania Kościoła katolickiego.

Nauczyciel ma prawo do:

- a) korzystania (tak jak w innych szkołach) z biblioteki szkolnej,

- b) jako opiekun do bezpłatnych biletów na wszelkie wydarzenia organizowane przez szkołę dla uczniów,
- c) premii i nagród ustalanych przez dyrektora szkoły.

5. PROGRAM WYCHOWAWCZY W SZKOŁACH KATOLICKICH

(1) Założenia programu wychowawczego (części specyficznej dla instytucji nauczania i wychowania katolickiego)

W katolickiej szkole przekazuje się nie tylko wiedzę, ale uczy wzrastać w prawdzie i wolności. Wykorzystuje się pasję poznawczą uczniów, aby przekazać im prawdę i nauczyć ich, jak ją odkrywać. Uczy się ich, że świat wartości jest nie mniej ważny niż wiedza i dobro. Wartości chrześcijańskie winny przenikać wszystkie przedmioty nauczania i oddziaływania wychowawcze. Wśród nich wymienić można:

- a) szacunek dla własnej wiary i Kościoła wyrażany w słowie i czynie,
- b) miłość i szacunek do innych, w tym szczególnie do rodziców oraz tolerancję i szacunek wobec innych narodów i religii,
- c) godność własnej osoby jako dziecka Bożego,
- d) wolność odpowiedzialna, w tym wolność od nałogów,
- e) szacunek dla pracy i jej wytworów,
- f) uczciwość,
- g) pracę nad sobą i dążenie do doskonałości,
- h) szacunek dla życia rodzinnego i miłości małżeńskiej.

Każdy członek społeczności szkolnej, od dyrektora, poprzez wszystkich pracowników szkoły aż do każdego ucznia jest osobą, istotą wolną, zakorzenioną w Bogu, obdarzoną ludzką godnością, której należy się szacunek niezależnie od zdolności i możliwości intelektualnych.

(2) Obszary pracy wychowawczej

Powyższe założenia implikują następujące obszary pracy wychowawczej:

- a) religijny,
- b) kulturowy i patriotyczny,
- c) osobowościowy,
- d) wspólnotowy.

Obszar religijny

Czas spędzony w szkole jest czasem kształtowania ducha, wzrostu pobożności i dojrzałości religijnej. Program winien uwzględniać działania zmierzające do zrozumienia przez ucznia prawdy o Bożej miłości i umiejętności na nią odpowiedzi, znajdując tym samym swoje miejsce w Kościele. Mogą to być:

- a) codzienna modlitwa przed i po lekcjach,
- b) katecheza,
- c) rekolekcje wielkopostne,
- d) dni skupienia,
- e) uczestnictwo we wspólnotach i ruchach Kościoła,
- f) ukazywanie wzoru osobowego patrona szkoły,
- g) uczestnictwo w uroczystościach Kościoła lokalnego.

Obszar kulturowy i patriotyczny

Największą wartością po Bogu jest rodzina i Ojczyzna. To oznacza, że w życiu szkoły we wszystkich wymiarach powinien być widoczny szacunek i miłość dla narodowego dziedzictwa, kultury, historii, literatury oraz języka. Można to uzyskać m.in. poprzez:

- a) odwoływanie się do tożsamości narodowej opartej na tradycji rodzinnej i kulturze chrześcijańskiej,
- b) wycieczki krajoznawcze w celu poznania piękna ziemi, kultury i historii ojczystej,
- c) uroczyste obchodzenie świąt i rocznic narodowych,
- d) uczestnictwo w kulturze (sztuka teatralna, koncerty, wystawy, muzea, film),
- e) ukazywanie bohaterów narodowych,
- f) kształtowanie umiejętności korzystania ze środków masowej informacji.

Obszar osobowościowy

Okres dorastania i dojrzewania wychowanków to okres intensywnego dojrzewania, kształtowania i krzepnięcia ich charakteru i osobowości. Jest to szczególnie istotne w czasach agresywnej promocji hedonizmu i materializmu. Aby wychować człowieka szczęśliwego, umięjęcego ustalić cel swojego życia i dążyć do jego osiągnięcia, musimy nauczyć go m.in.:

- a) dążyć do harmonii między sobą i Bogiem,
- b) walczyć ze swoimi słabościami, egoizmem, ludzką zachłannością,
- c) rozumieć drugiego człowieka,
- d) umieć przeciwstawić się złu.

Można to osiągnąć np. poprzez:

- a) ukazywanie niepowtarzalności osoby ludzkiej,
- b) formację duchową,
- c) kształtowanie woli,
- d) kształtowanie kultury osobistej,
- e) ukazanie konieczności poznawania siebie (poprzez naukę, umiejętne korzystanie z dóbr kulturalnych oraz środków masowego przekazu),
- f) wyrabianie poczucia godności i odpowiedzialności,
- g) pobudzanie do twórczego działania,
- h) ukazywanie prawidłowego rozumienia wolności jednostki,
- i) kształtowanie umiejętności obrony słusznych przekonań – własnych i cudzych,
- j) naukę dyscypliny i samokontroli,
- k) kształtowanie umiejętności pracy w zespole,
- l) uczenie samodzielności w podejmowaniu i rozwiązywaniu zadań.

Obszar wspólnotowy

Wspólnota, począwszy od rodziny, a skończywszy na narodzie, jest warunkiem szczęśliwego życia na ziemi i prawidłowego określenia jego celu. Powinniśmy więc kształtować ucznia jako świadomego patriotę miłującego Boga i Ojczyznę, pełnego szacunku dla innych religii i kultur oraz świadomego, że wspólnota ta jest na każdym poziomie wartością, a rozumna troska o nią jednym z zadań życia ludzkiego.

Cel ten można osiągnąć np. poprzez:

- a) poruszanie problematyki życia rodzinnego, zespołowego, wspólnot lokalnych i państwowych,
- b) działalność samorządu szkolnego i klasowego,
- c) kształtowanie umiejętnego współżycia w grupie klasowej i szkolnej,
- d) kształtowanie potrzeb służenia innym,
- e) budzenie wrażliwości na potrzeby bliźnich,
- f) podejmowanie działań charytatywnych.

(3) Metody i formy realizacji programu wychowawczego

Jako podstawowe formy oddziaływania wychowawczego w placówce katolickiej należy wskazać:

- a) formację nauczyciela i wychowawcy,

- b) pracę z uczniem, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania chrześcijańskiego systemu wartości i życia we wspólnocie klasowej,
- c) współpracę szkoły z rodzicami, w tym:
 - angażowanie ich w życie szkoły (patrz: kryteria naboru uczniów), np. włączanie w rozwiązywanie problemów szkolnych, opiniowanie programów proponowanych przez szkołę i uczestnictwo w proponowanych inicjatywach, wspólnotowe Msze św., pomoc w organizacji uroczystości szkolnych,
 - ewangelizacja rodziców, formacja duchowa i pedagogiczna,
 - wspieranie rodziców w przezwyciężaniu trudności szkolnych dziecka.

(4) Charakterystyka absolwenta placówki nauczania i wychowania katolickiego

Poprzez dobrą formację intelektualną, religijną i patriotyczną dążymy do tego, aby absolwent:

- a) świadomie i rozumnie kierował się w życiu wskazaniami moralnymi Dekalogu,
- b) kochał Ojczyznę, rodzinę i każdego człowieka,
- c) potrafił pokój, radość i ład życia zakorzenić w Bogu,
- d) posiadał wysoką kulturę osobistą,
- e) pielęgnował cnoty, zwłaszcza prawości, sumienności i pracowitości,
- f) pracował ciągle nad sobą, by coraz pełniej stawać się człowiekiem,
- g) posiadał duży zasób wiedzy i umiejętności umożliwiające skuteczne podjęcie następnego etapu kształcenia.

III. KRYTERIA NABORU DO SZKÓŁ KATOLICKICH

1. KRYTERIA NABORU KADRY NAUCZAJĄCEJ

Do najważniejszych kryteriów, będących podstawowym weryfikatorem kadr w szkołach, zaliczyć należy:

- a) nienaganną postawę etyczno-moralną,
- b) aktywne zaangażowanie religijne,
- c) światopogląd katolicki,
- d) uregulowane życie religijne, np. sakrament małżeństwa, chrzest dzieci,
- e) przygotowanie i kompetencje zawodowe.

2. KRYTERIA NABORU UCZNIÓW/SŁUCHACZY

Realizacja sformułowanych w *Deklaracji o wychowaniu chrześcijańskim* Soboru Watykańskiego II (zob. DWCH 5-7) postulatów jest możliwa pod warunkiem zaakceptowania przez rodziców kandydata i niego samego wartości oraz zasad, które stanowią o tożsamości szkoły, i gotowości utożsamienia się z nimi. W tym celu zainteresowani szkołą muszą zapoznać się z jej statutem oraz misją i zasadami obowiązującymi w szkolnej wspólnotcie. Przyjmowani mogą być również kandydaci niekatolicycy, pod warunkiem zaakceptowania w/w reguł.

W statucie szkoły winny znajdować się zapisy dotyczące katolickiego systemu wartości, który jest w niej kształtowany i obowiązuje. Tak więc statut szkoły narzuca obowiązujący system wartości, a uczeń ma go pisemnie zaakceptować.

Proboszczowie, nauczyciele religii i katecheci w okresie naboru powinni służyć kandydatom i rodzicom informacją oraz zachętą do wstępowania do szkół katolickich.

Przy prowadzeniu naboru uczniów/słuchaczy do instytucji nauczania i wychowania katolickiego należy ustalić, czy:

- a) uregulowane są sprawy sakramentów świętych kandydata i jego rodziców (dotyczy kandydatów katolickich),
- b) uznawany jest katolicki system wartości i wynikające zeń zaangażowanie religijne oraz prawidłowa postawa kandydata i jego rodziców (w miarę możliwości na podstawie opinii proboszcza, nauczycieli oraz wspólnot funkcjonujących w środowisku),
- c) kandydat zapoznał się z obowiązującymi w szkole zasadami – pełna ich (pisemna) akceptacja oraz deklaracja współpracy w realizacji misji szkoły,
- d) jest złożona deklaracja rodziców (opiekunów) dotycząca pełnej współpracy w realizacji misji szkoły.

IV. WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUCJAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA KATOLICKIEGO

Akceptując niezbywalne prawo każdego człowieka do wychowania i wykształcenia, instytucje nauczania i wychowania katolickiego łączą wspólny cel i zadanie, jakim jest doprowadzenie wychowanków do poznania oraz do głębokiej zażyłości z Chrystusem. Ten cel zespala i jedno-

czy je we wspólnym wysiłku i otwiera na różne możliwości wzajemnej współpracy na polu naukowym i kulturalnym.

Każda z instytucji nauczania i wychowania katolickiego ma swój specyficzny charakter, zachowując autonomię i odrębność, nieustannie powinna poszukiwać możliwości wzajemnej współpracy i otwierać się na różnorodność zadań i pomysłów płynących ze wspólnego środowiska wiary.

Świadectwem jedności w realizacji wspólnych zadań Kościoła jest realizowanie przez instytucje nauczania i wychowania katolickiego wspólnych projektów edukacyjnych, wychowawczych i naukowych. W dziedzinie nauki takimi wspólnymi działaniami mogą być: seminaria, konferencje, odczyty, sesje naukowe, dzielenie się wynikami badań i wzajemnymi osiągnięciami. Na polu kulturalnym: organizacja wydarzeń kulturalnych, pielgrzymek, zawodów sportowych, koncertów itp.

Płaszczyznami współpracy między instytucjami nauczania i wychowania katolickiego mogą być:

- *kontakty uczniów, słuchaczy i nauczycieli.* W ramach współpracy instytucji nauczania i wychowania katolickiego postuluje się wzajemną wymianę słuchaczy, uczniów oraz nauczycieli. Służy to wzajemnemu poznawaniu, wymianie doświadczeń, odkrywaniu bogactwa płynącego z poszczególnych charyzmatów instytucji nauczania i wychowania katolickiego, możliwości podejmowania wspólnych działań i zadań;
- *korzystanie z pomocy różnych instytucji.* W diecezji szczególną pomocą służą instytucje do tego powołane: Diecezjalne Centrum Edukacyjne i Papieski Wydział Teologiczny, jako miejsca kształcenia i doskonalenia kadry nauczającej. Ponadto pomocnym jest korzystanie z odpowiednich instytucji świeckich, szczególnie z ośrodków doskonalenia nauczycieli oraz współpraca z Duszpasterstwem Nauczycieli w diecezji legnickiej. Korzystanie z pomocy różnych instytucji stwarza możliwość kontynuowania nauki na kolejnym etapie kształcenia;
- *wzajemne korzystanie ze zbiorów bibliotecznych.* Współpraca różnych instytucji nauczania i wychowania katolickiego zakłada ułatwienie oraz szeroki dostęp do wzajemnych zbiorów bibliotecznych (np. FIDES) dla uczniów i pracowników instytucji nauczania i wychowania katolickiego. Do tej zasady powinny być dostosowane przepisy wewnętrzne poszczególnych bibliotek;
- *podejmowanie wspólnych inicjatyw promujących kulturę chrześcijańską i styl życia zgodny z nauczaniem Kościoła katolickiego.* Inicjatywy, które powinny łączyć wszystkie instytucje nauczania i wychowania ka-

tolickiego to np.: olimpiady, konkursy międzyszkolne, regionalne oraz ogólnopolskie.

V. FORMY I ZASADY PROMOCJI SZKÓŁ KATOLICKICH

Rodzice z coraz większym zainteresowaniem słuchają opinii na temat szkoły, do której będzie uczęszczało ich dziecko. Wybór nowej szkoły jest świadomym wyborem zarówno dziecka, jak i jego rodziców. Z tym wiąże się zjawisko konkurencyjności. Rodzice i ich dzieci stają się odbiorcami proponowanych przez szkołę działań. Coraz większą rolę odgrywa zorganizowana i umiejętnie prowadzona promocja szkoły. Ponieważ istnieje ogromna konkurencja, a oferty poszczególnych szkół różnią się od siebie tylko w niewielkim stopniu, ten pozyska do swojej szkoły uczniów, kto potrafi ich do niej przekonać. Dlatego należy opanować umiejętność promowania szkoły, czyli tworzenia odpowiedniego jej wizerunku w środowisku, w którym znajdują się osoby (rodzice, uczniowie) zainteresowane szkołą. Promocja szkoły obejmuje swoim zakresem szereg działań informacyjnych. Promocja powinna:

- a) być planowa,
- b) mieć jasno określony cel,
- c) zdefiniowanego odbiorcę,
- d) odpowiednio dobrane metody i formy.

Ponadto promocja szkoły to przede wszystkim:

- a) kreowanie pozytywnego wizerunku szkoły,
- b) ukazywanie osiągnięć i potencjału wspólnoty szkolnej,
- c) eksponowanie odrębności szkoły,
- d) kształtowanie więzi emocjonalnych ze szkołą.

O jakości działań związanych z promocją szkoły świadczy jej popularność w środowisku, przekładająca się na ilość uczniów chętnych do podjęcia nauki w danej konkretnej szkole. Każda szkoła powinna wybrać dla siebie najbardziej odpowiednie formy promocji uwzględniające jej specyfikę. Najczęściej powtarzającymi się, a jednocześnie najbardziej pożądanymi formami są:

- a) kultywowanie tradycji szkoły,
- b) prezentacja szkoły na łamach prasy katolickiej,
- c) właściwa reakcja szkoły na zapotrzebowanie rodziców (zwracanie uwagi zwłaszcza na wychowanie),

- d) włączanie się w inicjatywy Kościoła diecezjalnego skierowane do dzieci i młodzieży (konkursy, spotkania, obchody okolicznościowe, uroczystości),
- e) celebrowanie sakramentów świętych i przeżywanie we wspólnocie szkolnej wydarzeń roku liturgicznego (np. wspomnienia patrona dzieci i młodzieży św. Stanisława Kostki 18 września),
- f) ewangelizowanie i formacja rodziców,
- g) zaangażowanie i pomoc bliźnim.

Każda szkoła, której zależy na właściwym wizerunku posiada swoje własne, wypracowane przez lata formy i metody działań. Podjęty trud w zakresie promocji oraz jej systematyczne i konsekwentne prowadzenie owocuje umocnieniem szkoły w środowisku. Cele, jakie stawiają sobie szkoły katolickie, mają ścisły związek z ich promocją:

- a) rozwijanie miłości,
- b) wdrażanie do wypełniania obowiązków rodzinnych opartych na zasadach wychowania chrześcijańskiego,
- c) tworzenie i realizacja programu wychowawczego opartego na zasadach ewangelicznych,
- d) kalendarium szkoły (udział w uroczystościach o charakterze religijnym, wychowawczym, patriotycznym i kulturalnym).

Z zadaniami szkoły w zakresie promocji związane są również elementy jej misji oraz wizji (po co jesteśmy? do czego dążymy?).

Przykładami możliwych do podjęcia działań promujących szkoły katolickie są:

- a) organizowanie obchodów poszczególnych jubileuszy szkoły,
- b) wydawanie biuletynów, folderów, kalendarzyków, gazetek,
- c) udział w olimpiadach, konkursach, turniejach,
- d) organizowanie cyklicznych uroczystości wynikających z przyjętego kalendarium szkoły,
- e) prowadzenie ciekawej strony WWW,
- f) prezentacje multimedialne na temat szkoły,
- g) udział w spotkaniach młodzieży szkół katolickich,
- h) udział i organizowanie konkursów międzyszkolnych, organizowanie prezentacji teatralnych,
- i) aktywny udział w targach edukacyjnych,
- j) ścisła współpraca z katechetami oraz Stowarzyszeniem Rodzin Katolickich,
- k) zapraszanie rodziców na spotkania z wychowawcą (odejście od formy typowej wywiadówki),

- l) festyny – szkolne i parafialne,
- ł) prezentacja efektów kształcenia np. poprzez udział w różnych festiwalach nauki czy panelach edukacyjnych,
- m) włączanie młodzieży szkolnej w działalność grup i stowarzyszeń kościelnych.

Szkoły katolickie powinny być wyjątkowo konkurencyjne dla innych placówek oświatowych ze względu na promowany system wartości, a tym samym tworzyć standardy edukacyjne, zwłaszcza wychowawcze dla pozostałych szkół. Promocja szkół katolickich powinna objąć następujące obszary:

- a) aktywność w środowisku lokalnym:
 - wszyscy, wszędzie dają dobre świadectwo o szkole swoim zachowaniem,
 - systematycznie poznajemy opinie uczniów i rodziców o szkole,
 - szkołę promuje nie tylko dyrektor, ale i rada rodziców oraz wszyscy pracownicy,
 - oferta szkoły skierowana jest do wszystkich,
 - ważny jest wygląd zewnętrzny budynku oraz zadbane otoczenie szkoły,
 - ważne jest, aby każdy gość wiedział, w którą stronę ma się udać, dlatego już przy wejściu do szkoły powinien uzyskać taką informację,
 - ważna jest kultura powitania (uśmiech, uścisk dłoni),
 - wykorzystywany jest papier z logo szkoły,
 - dni otwarte,
 - panele edukacyjne,
 - wycieczki przedmiotowe, pielgrzymki, rajdy integracyjne, wyjazdy na narty, łyżwy, wyjścia do muzeum, kontakt i współpraca ze szkołą zagraniczną,
 - opinie na temat szkoły wyrażane przez samych uczniów i ich rodziców,
- b) działania na rzecz parafii – w różnych grupach formacyjnych,
- c) prasa katolicka – systematyczne artykuły o działaniach i osiągnięciach szkół katolickich,
- d) prezentacja szkół i ich osiągnięć przez proboszcza każdej parafii,
- e) zasady aktywnej preorientacji – wizyty w szkołach,
- f) aktywność katechetów – np. organizowanie odwiedzin w wybranych szkołach, wycieczki, filmy promocyjne na zajęciach,

- g) udział w uroczystościach o charakterze religijnym oraz patriotycznym z wyraźnym zaznaczeniem obecności,
- h) media i multimedia – szeroko stosowane.

VI. ZAKOŃCZENIE

Spośród wszystkich rodzajów instytucji oświatowych szczególne znaczenie mają instytucje nauczania i wychowania katolickiego, a zwłaszcza szkoły katolickie. Stanowią one ważne uzupełnienie systemu oświaty w Polsce. Z wzorców przez nie wypracowanych chętnie korzystają inne szkoły. Opiekę nad nimi roztacza Rada Szkół Katolickich. Szkoły te odegrały też znaczącą rolę w nadaniu odpowiedniej rangi sprawom wychowania. Formacja osobowości młodego człowieka odbywa się tutaj w ścisłej współpracy szkoły i domu rodzinnego. Rodzice mają poczucie sprawstwa i własności celów. Kształcenie i wychowanie w tych szkołach, respektując chrześcijański system wartości, służy rozwijaniu u dzieci i młodzieży poczucia godności, odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz wszechstronnego rozwoju osobowości. Nauczyciele szkół katolickich w swojej pracy bazują na dobru, które jest w każdym uczniu, a także zapobiegają złu i wszelkim negatywnym doświadczeniom i zranieniom. Wychowanie młodego człowieka realizuje się tutaj w klimacie miłości, która czyni z wychowawcy osobę bez reszty oddaną dobru wychowanków. Personalny wpływ nauczyciela-wychowawcy dociera do świadomości wychowanka i ukierunkowuje go ku prawdziwym wartościom. Jest to miłość bezinteresowna. Wyraża się codzienną serdecznością, życzliwością, rodzinnym dialogiem, bliskością i wzajemnym szacunkiem.

Usytuowanie ucznia w centrum działalności szkolnej oraz służebne podejście nauczyciela powoduje, że nauczyciel staje się rzeczywistym podmiotem działalności edukacyjnej. Z tych też względów należy dołożyć wszelkich starań, aby tego typu instytucje edukacyjne na terenie diecezji legnickiej były powoływane, a istniejące funkcjonowały w sposób jak najlepszy dla dobra całego społeczeństwa oraz sukcesywnie się rozwijały.